

С. В. Князєв, кандидат юридичних наук,
доцент кафедри правоохоронної
та антикорупційної діяльності
ПрАТ «Вищий навчальний заклад
«Міжрегіональна Академія управління
персоналом»

ВЗАЄМОДІЯ СЛІДЧОГО З ІНШИМИ СУБ'ЄКТАМИ ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ У БЮДЖЕТНІЙ СФЕРІ

У статті зазначається, що зміст взаємодії слідчого з іншими суб'єктами під час розслідування кримінальних правопорушень у бюджетній сфері передбачає діяльність уповноважених суб'єктів (з визначенням координаційного механізму), з виявлення і припинення бюджетних деліктів, застосування заходів кримінальної відповідальності та усунення негативних наслідків від їх учинення. Відповідно до цих видів діяльності основними суб'єктами взаємодії зі слідчим необхідно вважати органи бюджетного контролю (Рахункова палата, Міністерство фінансів України, місцеві фінансові органи, органи Державної казначейської служби України, органи Державної аудиторської служби України), правоохоронні органи (Національна поліція України, Національне антикорупційне бюро, Державне бюро розслідувань та ін.), експертну службу. Тобто система суб'єктів з якими повинен взаємодіяти слідчий під час розслідування таких кримінальних правопорушень складається з органів бюджетного контролю, правоохоронних органів та експертних підрозділів, які безпосередньо і цілеспрямовано протидіють правопорушенням у бюджетній сфері. Серед органів фінансового контролю на нормативно-правовому рівні найбільш повно регламентовані повноваження щодо взаємодії у сфері протидії порушенням бюджетного законодавства Державної аудиторської служби України. Водночас, наявність у системі протидії порушенням бюджетного законодавства інших суб'єктів, які належать до різних гілок влади, мають різне спрямування функціонування та різні завдання лише актуалізує окреслені питання їх належної взаємодії та пояснює нагальну необхідність прийняття запропонованих рішень щодо усунення недоліків (зокрема, розосередженість громіздкої мережі суб'єктів взаємодії по різних відомствах, і відсутність чіткої налагодженої співпраці між ними, у тому числі, розмитість та неконкретність їх повноважень, проблемним залишається використання оперативно-розшукових обліків, а також спільне проведення аналізу отриманої інформації, планування слідчих (розшукових) дій, проведення оперативними підрозділами попередньої перевірки суб'єкта господарювання, ознайомлення слідчого з оперативними матеріалами до відкриття кримінального провадження, визначення перспективи використання таких матеріалів).

Ключові слова: слідчий, взаємодія, форми, суб'єкти, система, органи, аудитори, спеціалісти, розслідування.

S. V. Kniaziev. Interaction of the investigator with other subjects during the investigation of criminal offenses in the budgetary sphere

The article states that the content of the interaction of the investigator with other subjects during the investigation of criminal offenses in the budgetary sphere involves the activity of authorized subjects (with the definition of a coordination mechanism) to identify and stop budgetary offenses, apply measures of criminal responsibility and eliminate negative consequences from their actions. According to these types of activities, the main subjects of interaction with the investigator should be considered budget control bodies (Accounting Chamber, Ministry of Finance of Ukraine, local financial bodies, bodies of the State Treasury Service of Ukraine, bodies of the State Audit Service of Ukraine), law enforcement bodies (National Police of Ukraine, National anti-corruption bureau, State Bureau of Investigation, etc.), expert service. That is, the system of subjects with which the investigator must interact during the investigation of such criminal offenses consists of budget control bodies, law enforcement agencies and expert units that directly and purposefully oppose offenses in the budgetary sphere. Among the financial control bodies at the regulatory and legal level, the State Audit Service of Ukraine has the most fully regulated powers regarding cooperation in the field of combating violations of budget legislation. At the same time, the presence in the system of combating violations of budget legislation of other subjects belonging to different branches of government, having different directions of functioning and different tasks only actualizes the outlined issues of their proper interaction and explains the urgent need to adopt the proposed decisions to eliminate shortcomings (in particular, the dispersal of bulky the network of subjects of interaction in various departments, and the lack of clear established cooperation between them, including the blurring and imprecision of their powers, the use of operative and investigative records, as well as joint analysis of received information, planning of investigative (investigative) actions remains problematic, conducting a preliminary inspection of the business entity by operational units, familiarizing the investigator with operational materials before the opening of criminal proceedings, determining the prospects for using such materials).

Key words: investigator, interaction, forms, subjects, system, bodies, auditors, specialists, investigation.

Актуальність теми. Слідчі у взаємодії з іншими суб'єктами під час розслідування кримінальних правопорушень у бюджетній сфері утворюють по суті єдину у функціональному й організаційному відношенні систему, об'єднану спільністю мети. Така система є складною будовою, оскільки, групи суб'єктів, що входять до неї, у переважній більшості, є самостійними формуваннями. Кожна з таких груп є підсистемою більш великої системи та водночас складається зі своїх підсистем, що зумовлено виконанням поставлених завдань.

Процесуальні форми взаємодії слідчого в переважній більшості випадках реалізуються під час: 1) створення СОГ; 2) виконання співробітниками оперативного підрозділу письмових доручень про проведення СРД та НСРД під час досудового розслідування; 3) зупинення досудового розслідування; 4) направлення оперативним підрозділом матеріалів за результатами ОРД до органу досудового розслідування.

У свою чергу, до основних організаційних (не процесуальних) форм взаємодії належать такі: 1) взаємний обмін інформацією; 2) інформування про отриману інформацію в односторонньому порядку; 3) спільне проведення аналізу отриманої інформації, планування СРД та НСРД; 4) консультативна діяльність слідчого під час документування злочинних дій, ознайомлення слідчого з оперативними матеріалами до початку кримінального провадження, визначення перспективи використання матеріалів; 5) використання оперативно-розшукових обліків; 6) планування щодо проведення тактичних операцій; 7) проведення спільних службових нарад з актуальних проблем взаємодії, обговорення результатів спільних дій, підбиття підсумків з метою усунення недоліків та підвищення ефективності здійснення взаємодії в подальшому.

Виклад основного матеріалу. За результатами проведеного опитування слідчих та оперативних працівників, нами було встановлено, що, нині, проблематичним є використання оперативно-розшукових обліків (37 % опитаних респондентів), а також спільне проведення аналізу отриманої інформації, планування СРД й ОРЗ (25 %), проведення оперативними підрозділами попередньої перевірки суб'єкта господарювання, ознайомлення слідчого з оперативними матеріалами до відкриття кримінального провадження, визначення перспективи використання таких матеріалів (67 %).

За тривалістю часу взаємодію поділяють на дві основні форми: епізодична і тривала (постійна). Типовим приміром епізодичної взаємодії є надання слідчим разових доручень оперативним працівникам про проведення окремих слідчих або розшукових дій. Елементарні (разові) форми взаємодії здійснюються, в основному, при розслідуванні нескладних кримінальних проваджень. Натомість, більш складні форми взаємодії припускають цілу систему слідчих і ОРД, яка обумовлена загальним узгодженим планом [6, с. 145–146].

Зазначимо, що серед правоохоронних органів України повноваженнями щодо розслідування кримінальних правопорушень у бюджетній сфері наділені: Національна поліція України, НАБУ, БЕБ, ДБР, СБУ та ін.

Взаємодія слідчих й працівників вказаних органів, а також процесуальних керівників при розслідування кримінальних правопорушень у бюджетній сфері організовується на відповідних процесуальних та організаційних підставах. Під процесуальними підставами взаємодії розуміються приписи КПК України про участь працівників органів досудового слідства та прокуратури в ході розслідування кримінального провадження, на основі певних доручень.

Повноваження органів *Національної поліції України* як суб'єкта взаємодії під час розслідування кримінальних правопорушень у бюджетній сфері отримали закріплення не лише у нормах Закону України «Про Національну поліцію», але й у підзаконних нормативно-правових актах. Законодавча норма «Поліція у процесі своєї діяльності взаємодіє з органами правопорядку та іншими органами державної влади, а також органами місцевого самоврядування відповідно до закону та інших нормативно-правових актів» (ст. 5 Закону України «Про Національну поліцію» [18]), деталізована у Положенні про Національну поліцію (затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 2015 р. № 877) [13] – Національна поліція під час виконання покладених на неї завдань взаємодіє з іншими державними органами, допоміжними органами і службами, утвореними Президентом України, тимчасовими консультативними, дорадчими та іншими допоміжними органами, утвореними Кабінетом Міністрів України, органами місцевого самоврядування, об'єднаннями громадян, громадськими спілками, профспілками та організаціями роботодавців, відповідними органами іноземних держав і міжнародних організацій, а також підприємствами, установами та організаціями [13].

Крім цього, завдання та повноваження поліції як суб'єкта взаємодії у сфері протидії порушенням бюджетного законодавства закріплені у Положенні про Департамент стратегічних розслідувань Національної поліції України (затверджений наказом Національної поліції України від 23 жовтня 2019 р. № 1077) [10]. Приміром, вказано на те, що начальник Департаменту стратегічних розслідувань Національної поліції України у межах компетенції забезпечує взаємодію підрозділів з іншими органами Національної поліції (їх структурними підрозділами), органами державної влади, підприємствами, установами, організаціями, у тому числі громадськими, а також з правоохоронними органами іноземних держав і міжнародними організаціями з питань, віднесених до компетенції; забезпечує одержання у встановленому законодавством порядку від органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб, інших суб'єктів правовідносин інформації, документів та матеріалів, необхідних для виконання покладених на стратегічні розслідування завдань [10], зокрема й у сфері протидії корупційним правопорушенням і організованій злочинності у бюджетній сфері.

Справді, важливе значення для ефективного розслідування кримінальних правопорушень у бюджетній сфері має співробітництво правоохоронних органів на рівні декількох держав, що надає можливість виявити, зафіксувати та використати у процесі доказування фактичні дані про реєстрацію підприємств, рух коштів, місцезнаходження окремих осіб тощо. Можна виокремити такі форми міждержавної взаємодії у рамках кримінального судочинства: 1) припинення і профілактика кримінальних правопорушень, щодо яких укладено спеціальні угоди між державами чи в рамках міжнародних організацій; 2) видача злочинців іншій державі чи міжнародному органу для кримінального переслідування; 3) передача осіб, засуджених до позбавлення волі, для відбування покарання державам їх громадянства чи постійного місця проживання; 4) захист прав і свобод громадян цієї держави при здійсненні правосуддя в ній; 5) спільне вивчення причин та інших проблем злочинності, а також обмін досвідом роботи судів і правоохоронних органів; 6) обмін оперативною, правовою та іншою необхідною інформацією; 7) підготовка кадрів, надання експертних послуг, постачання науково-технічних засобів тощо [2, с. 94–95].

Відмітимо, що Інтерпол є провідною міжнародною організацією, яка завдяки своїй унікальній структурі, правовій базі та технічному оснащенню здійснює ефективну й раціональну координацію міжнародного поліцейського співробітництва. Офіційною датою створення Інтерполу вважається 7 вересня 1923 р. Міжнародна організація кримінальної поліції, що об'єднує 190 держав-членів, являє собою один із найпотужніших міждержавних механізмів з організації і проведення міжнародного розшуку. Її основним призначенням є координація зусиль правоохоронних систем різних країн у проведенні заходів з кримінального розшуку міжнародних злочинців [1, с. 136].

У постанові Кабінету Міністрів України від 25 березня 1993 р. № 220 «Про Національне центральне бюро Інтерполу» затверджено, що взаємодія правоохоронних органів України з компетентними органами зарубіжних держав щодо вирішення питань боротьби зі злочинністю, що має транснаціональний характер або виходить за межі країни, здійснюється лише через НЦБ Інтерполу, яким виступає Національна поліція [17].

У Законах України «Про Державне бюро розслідувань» [7] та «Про Національне антикорупційне бюро України» [16] також закріплюються загальні повноваження щодо проектно-консультативної діяльності, інформаційної взаємодії і співпраці з міжнародними та іноземними інституціями. Однак, на відміну від Закону України «Про Національну поліцію», у цих законодавчих актах деталізовано й окремі процедури взаємодії, й форми узгодженої діяльності щодо правоохоронних органів та органів фінансового контролю. Зокрема, зазначається, що орган державного фінансового контролю, а також інші органи, що здійснюють контроль за дотриманням фізичними та юридичними особами законодавства України, з метою запобігання та протидії кримінальним правопорушенням, віднесеним до підслідності НАБУ та ДБР, зобов'язані: 1) під час здійснення у межах своєї компетенції контрольних функцій з'ясовувати дії фізичних та юридичних осіб, що можуть свідчити про відповідні кримінальні правопорушення або створювати умови для їх вчинення; 2) передавати відповідному суб'єкту одержувані при здійсненні контрольних функцій і аналізі інформації, що надходить, відомості, що можуть свідчити про кримінальні правопорушення або використовуватися для попередження, виявлення, припинення і розслідування кримінальних правопорушень, віднесених законом до підслідності НАБУ чи ДБР; 3) за зверненням НАБУ проводити у межах своєї компетенції ревізії, перевірки та інші дії щодо контролю за дотриманням законодавства України фізичними та юридичними особами [3, с. 80–81].

Як засвідчило наше дослідження, взаємодія правоохоронних органів на міжнародному рівні під час розслідування кримінальних правопорушень у сфері бюджетної сфері завжди (у 100 % випадках) передбачала обмін інформацією, яку правоохоронці України одержували з Генерального секретаріату або НЦБ Інтерполу в зарубіжних країнах. Зміст такої інформації був різноманітним але, передусім, він стосувався встановлення:

- офіційних назв комерційних структур (фірм, спільних підприємств тощо) та інших юридичних осіб – суб'єктів підприємницької діяльності, розташованих за кордоном;
- дати їх реєстрації у відповідних державних органах, юридичної адреси, номерів телефонів та інших телекомунікаційних засобів; прізвищ та імен керівників таких структур;
- основних напрямів їхньої діяльності; розмірів статутного капіталу;
- відомостей про припинення діяльності; відомостей кримінального характеру стосовно їхніх керівників та інших працівників.

Поряд із цим, відповідно до наказу «Про затвердження Порядку взаємодії; інформаційно-аналітичних підрозділів із підрозділами детективів Бюро економічної безпеки України» (2023 р.) детектив тісно взаємодіє з інформаційно-аналітичними підрозділами, у наступних формах: проведення координаційно-консультативних нарад; надсилання аналітичних продуктів/інформаційних документів, які створили інформаційно-аналітичні підрозділи БЕБ, підрозділам детективів БЕБ за результатами розгляду актів перевірок (ревізій) органів державного фінансового контролю, контролюючих органів, узагальнених матеріалів та додаткових узагальнених матеріалів Державної служби фінансового моніторингу України; ініціативне надсилання аналітичних продуктів/інформаційних документів, які створили інформаційно-аналітичні підрозділи БЕБ, підрозділам детективів БЕБ; надсилання аналітичних продуктів/інформаційних документів, які створили

інформаційно-аналітичні підрозділи БЕБ, підрозділам детективів БЕБ на їхні запити; надсилання підрозділам детективів БЕБ на їхні запити відомостей та/або документів, що містяться в автоматизованих інформаційних і довідкових системах, реєстрах і банках (базах) даних, держателем (адміністратором), користувачем яких є БЕБ або інші державні органи, органи місцевого самоврядування, міжвідомчих інформаційно-аналітичних системах, доступ до яких надано БЕБ; залучення аналітиків до здійснення досудового розслідування спеціалістів у кримінальному провадженні; здійснення спільної діяльності у форматі утворення робочих груп; надання документів та звітності, якими володіють підрозділи детективів БЕБ, необхідних для виявлення та усунення причин і умов, що сприяють вчиненню кримінальних правопорушень, віднесених до підслідності БЕБ, підготовки рекомендацій для державних органів з метою підвищення ефективності прийняття ними управлінських рішень щодо регулювання відносин у сфері економіки, надання пропозицій щодо внесення змін до нормативно-правових актів з питань усунення передумов створення схем протиправної діяльності у сфері економіки, а також здійснення комплексу заходів з оцінювання ризиків у сфері економіки [14]. Втім, висновки (результати), що містяться в аналітичних продуктах, не можуть замінити висновків експертів як джерела доказів у розумінні ч. 2 ст. 84 КПК України.

СБУ як державний орган спеціального призначення з правоохоронними функціями, має завданнями захист економічного, науково-технічного і оборонного потенціалу України, а також попередження, виявлення, припинення та розкриття кримінальних правопорушень проти миру і безпеки людства, тероризму, корупції та організованої злочинної діяльності у сфері управління і економіки та інших протиправних дій, які безпосередньо створюють загрозу життєво важливим інтересам України (ст. ст. 1, 2 Закону України «Про Службу безпеки України» [21]).

Специфіка статусу СБУ як суб'єкта захисту фінансової системи держави визначається тим, що: по-перше, вказаний орган є не просто правоохоронним, а має спеціальне призначення, оскільки є відповідальним за державну безпеку у всіх сферах життя держави, у тому числі фінансовій сфері; по-друге, СБУ зобов'язана здійснювати контррозвідувальну діяльність з метою виявлення існуючих та потенційних загроз у фінансовій сфері, а також розслідування фінансових правопорушень, віднесених до її підслідності [23, с. 159]

Відповідно до ст. 7 Закону України «Про прокуратуру» [19] *Спеціалізована антикорупційна прокуратура* (САП) входить до системи прокуратури України як окремий її елемент. Автономний характер діяльності САП виявляється у тому, що прокурори у функціональному відношенні є незалежними від керівництва Офісу Генерального прокурора, оскільки Генеральний прокурор, його перший заступник та заступники не мають права давати вказівки прокурорам САП та здійснювати інші дії, які прямо стосуються реалізації прокурорами САП їхніх повноважень. В організаційному відношенні прокурори САП є відносно самостійними. Генеральний прокурор не позбавляється повноважень прокурора вищого рівня стосовно керівника САП та інших її прокурорів, однак застосування повноважень Генеральним прокурором як прокурора вищого рівня відносно прокурорів САП можливо лише опосередковано через керівника САП [4, с. 175]. Відповідно до законодавчо визначеної моделі системи протидії корупції у бюджетній сфері діяльність САП може бути ефективною лише за умови тісної взаємодії з детективами НАБУ. Це передбачає синхронізацію ресурсів САП і НАБУ, спільну політику пріоритетів, розроблення і реалізацію спільної системи стратегічного планування та аналітики, визначення та впровадження ключових показників оцінки роботи, поширення кращих практик, чітке розмежування ролі та функцій прокурора і детектива під час досудового розслідування [24, с. 327–328].

Втім, при розслідуванні кримінальних правопорушень у бюджетній сфері слідчий повинен взаємодіяти (працювати) не лише в межах одного, або декількох правоохоронних органів, а ще й з іншими суб'єктами, а саме: з контролюючими органами, місцевими органами виконавчої влади, суб'єктами господарської діяльності та ін.

Варто наголосити на тому, що першим важливим контролюючим органом з яким пов'язана тісна взаємодія слідчого під час розслідування кримінальних правопорушень у бюджетній сфері є Рахункова палата, основи правового статусу якої викладено у Законі України «Про Рахункову палату» від 02 липня 2015 р. № 576-VIII [20]. Згідно зі ст. 13 вказаного Закону Рахункова палата проводить дослідження та оцінку системи правових, організаційних і фінансових засад державного замовлення, а також ефективності формування та його виконання. Проведення аудиту охоплює всі стадії процесу закупівель і включає перевірку та аналіз законності та ефективності проведення закупівель, дотримання передбачених процедур, оцінку своєчасності отримання товарів, послуг та проведення робіт. Крім того, здійснюється аналіз стану прозорості та дотримання встановлених принципів проведення закупівель. Вказана норма має описовий характер та визначає лише коло повноважень Рахункової палати.

Відповідно до п. 1 та п. 4 Положення про Державну казначейську службу України [12] *Державна казначейська служба України* є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра фінансів і який реалізує державну політику у сферах казначейського обслуговування бюджетних коштів, коштів клієнтів відповідно до законодавства, бухгалтерського обліку виконання бюджетів.

Серед повноважень Державної казначейської служби є здійснення контролю за бюджетними повноваженнями під час зарахування надходжень бюджету; відповідністю кошторисів розпорядників бюджетних коштів показникам розпису бюджету; відповідністю взятих розпорядниками бюджетних коштів бюджетних зобов'язань відповідним бюджетним асигнуванням, паспорту бюджетної програми, а також здійснення безспірного списання коштів державного та місцевих бюджетів або боржників на підставі рішення суду та застосування або здійснення заходів впливу за порушення бюджетного законодавства [3, с. 67].

На виконання останнього повноваження Державна казначейська служба як суб'єкт взаємодії порушує питання щодо притягнення до відповідальності осіб, винних у порушенні бюджетного законодавства згідно із законом (пп. 7 п. 6 Положення про Державну казначейську службу України), веде облік отриманих від інших центральних органів виконавчої влади розпоряджень про зупинення та відновлення операцій (2.6 Методичних рекомендації щодо порядку застосування органами Державної казначейської служби України заходів впливу за порушення бюджетного законодавства, затверджених наказом Державної казначейської служби України від 29 грудня 2012 року № 394 [9]), передає матеріали про виявлені порушення бюджетного законодавства, органам уповноваженим приймати рішення про застосування заходів впливу [3, с. 67–68].

Серед суб'єктів взаємодії слідчого з іншими органами та підрозділами під час розслідування кримінальних правопорушень у бюджетній сфері провідне місце належить і ДАСУ (центрального органу виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра фінансів та який реалізує державну політику у сфері державного фінансового контролю) [11].

На відміну від Рахункової палати, ДАСУ у сфері публічних закупівель більше інструментів контролю саме за конкретними тендерами. Так, ДАСУ відповідно до покладених на неї завдань:

- узагальнює практику застосування законодавства з питань, що належать до її компетенції, розробляє пропозиції щодо вдосконалення законодавчих актів, актів Президента України та Кабінету Міністрів України, нормативно-правових актів міністерств та в установленому порядку подає їх Міністру фінансів;

- реалізує державний фінансовий контроль через здійснення: державного фінансового аудиту; перевірки закупівель; інспектування (ревізії); моніторингу закупівель;

- здійснює контроль за: цільовим, ефективним використанням і збереженням державних фінансових ресурсів, необоротних та інших активів; досягненням економії бюджетних коштів і результативності в діяльності розпорядників бюджетних коштів; дотриманням законодавства про закупівлі; веденням бухгалтерського обліку, а також складенням фінансової і бюджетної звітності, паспортів бюджетних програм та звітів про їх виконання, кошторисів та інших документів, що застосовуються в процесі виконання бюджету; станом і достовірністю бухгалтерського обліку і фінансової звітності; виконанням функцій з управління об'єктами державної власності; станом внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту у розпорядників бюджетних коштів, станом внутрішнього контролю в інших підконтрольних установах та ін.;

- проводить оцінку управління бюджетними коштами, досягнення їх економії, стану фінансової і господарської діяльності, ефективності і результативності в діяльності підконтрольних установ;

- здійснює інші повноваження, визначені законом [11].

Варто додати, що в 2015 році було створено *Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів* – АРМА.

В питаннях щодо взаємодії для надання практичної допомоги слідчому (детективу) під час розслідування кримінальних правопорушень у бюджетній сфері АРМА наділене широким спектром повноважень, до основних з яких належать: 1) витребування та одержання в установленому законом порядку від державних органів, органів місцевого самоврядування інформації, необхідної для виконання його обов'язків; 2) доступ до Єдиного реєстру досудових розслідувань, автоматизованих інформаційних і довідкових систем, реєстрів та банків даних, держателем яких є державні органи або органи місцевого самоврядування тощо; 3) укладання міжвідомчих міжнародних угод про співробітництво з органами іноземних держав, до компетенції яких належать питання щодо виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів; 4) звернення до суду з позовами (заявами) щодо визнання незаконними нормативно-правових актів, індивідуальних рішень, виданих (прийнятих) з порушенням встановлених вимог та обмежень, визнання недійсними правочинів; 5) приймання рішень, що належать до його компетенції, обов'язкових для виконання нормативно-правових актів та ін. [15].

НАЗК відповідно до положень Закону України «Про запобігання корупції» [8] є центральним органом виконавчої влади зі спеціальним статусом, який забезпечує формування та реалізує державну антикорупційну політику.

Утворене на підставі постанови Кабінету Міністрів України від 18 березня 2015 р. № 118 [22], НАЗК притаманно низка спеціальних ознак, які визначають його правовий статус, а також місце в системі суб'єктів взаємодії під час розслідування кримінальних правопорушень у бюджетній сфері. Основними функціями Національного агентства є такі:

- аналіз ситуації з корупцією в Україні та розроблення на його основі Антикорупційної стратегії та державної програми з її реалізації, моніторинг їх виконання;

- виявлення корупційних норм у законодавстві та проектах актів;

– контроль та перевірка декларацій публічних службовців (е-декларацій), проведення моніторингу способу їх життя, ведення Єдиного державного реєстру таких декларацій;

– державний контроль за дотриманням обмежень щодо фінансування політичних партій, законним і цільовим використанням партіями виділених з державного бюджету коштів, своєчасністю подання партіями відповідних звітів та достовірністю включених до них відомостей, затвердження розподілу виділених із державного бюджету коштів на фінансування статутної діяльності політичних партій;

– співпраця з викривачами корупції, їх правовий та інший захист та ін. [5].

Поряд із цим, слідчі під час розслідування кримінальних правопорушень у бюджетній сфері повинні ефективно взаємодіяти з: громадськими організаціями; медіа, зокрема у формі: інформування населення про можливі способи вчинення кримінальних правопорушень; про заходи щодо захисту та поновлення своїх прав; надання інформації про позитивний досвід розкриття таких кримінальних правопорушень; надання інформації про осіб, які вчиняють кримінальні правопорушення, та розшукове орієнтування тощо.

Висновки. Акцентовано увагу на тому, що досягнення ефективного результату в боротьбі з кримінальними правопорушенням у бюджетній сфері, особливо в умовах воєнного стану, неможливе без скоординованої діяльності всіх правоохоронних (Національна поліція, БЕБ, НАБУ, ДБР, СБУ, САП) та інших органів (Рахункова палата, Державна казначейська служба України, ДАСУ, АРМА, НАЗК) як внутрішньо, так і зовнішньо, у тому числі і без міжнародної співпраці з МОКП-Інтерпол та іншими зарубіжними фінансовими інституціями. У зв'язку з цим охарактеризовано кожного із перелічених суб'єктів взаємодії зі слідчим під час розслідування, визначено повноваження, напрям діяльності та типові недоліки, прорахунки й упущення у процесі її здійснення.

Список використаних джерел:

1. Бараннік Р. В. Кримінальний розшук поза територією держави: деякі термінологічні та організаційні питання його проведення. *Право України*. 2006. № 5. С. 135–138.

2. Бондар С. В. Взаємодія слідчих підрозділів Національної поліції України з правоохоронними органами інших держав під час розслідування злочинів у сфері банківської діяльності: дис. ... канд. юрид. наук. 12.00.09. Київ, 2020. 215 с.

3. Герман О. В. Адміністративно-правове забезпечення взаємодії суб'єктів протидії порушенням бюджетного законодавства: дис. ... докт. філософ. 081 – Право. Львів, 2021. 206 с.

4. Мельник О. В., Руденко М. В. Організаційно-правові основи спеціалізованої антикорупційної прокуратури. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна*. Серія: «Право». 2016. Вип. 21. С. 173–176. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKhlPR_2016_21_45

5. Національне агентство з питань запобігання корупції. URL: <https://nazk.gov.ua/uk/pro-nazk/>

6. Нікітінський О. П. Розслідування кримінальних правопорушень, пов'язаних із розпорядженням бюджетними коштами у сфері охорони здоров'я: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09. Київ, 2021. 306 с.

7. Про Державне бюро розслідувань: Закон України від 12 листоп. 2015 р. № 794-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-19/print>

8. Про запобігання корупції: Закон України від 14 жовт. 2014 р. № 1700-VII. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1700-18/page>

9. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо порядку застосування органами Державної казначейської служби України заходів впливу за порушення бюджетного законодавства: Наказ Державної казначейської служби України від 29 груд. 2012 р. № 394. URL: <http://treasury.gov.ua/main/uk/publish/category/215061>.

10. Про затвердження Положення про Департамент стратегічних розслідувань Національної поліції України: Наказ Національної поліції України від 23 жовт. 2019 р. № 1077. URL: <http://tranzit.ltd.ua/nakaz>

11. Про затвердження Положення про Державну аудиторську службу України: Постанова Кабінету Міністрів України від 03 лют. 2016 р. № 43. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/43-2016-%D0%BF#Text>

12. Про затвердження Положення про Державну казначейську службу України: Постанова Кабінету Міністрів України від 15 квіт. 2015 р. № 215. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/215-2015-%D0%BF#Text>

13. Про затвердження Положення про Національну поліцію: Постанова Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 2015 р. № 877. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/877-2015-%D0%BF#Text>.

14. Про затвердження Порядку взаємодії інформаційно-аналітичних підрозділів із підрозділами детективів Бюро економічної безпеки України : наказ Бюро економічної безпеки України від 23 січ. 2023 р. № 24. *Відомчий документ*.

15. Про Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів: Закон України від 10 листоп. 2015 р. № 772-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/772-19/print1489058007718601>

16. Про Національне антикорупційне бюро України: Закон України від 14 жовт. 2014 р. № 1698-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1698-18#Text>

17. Про Національне центральне бюро Інтерполу: постанова Кабінету Міністрів України від 25 берез. 1993 р. № 220 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/220-93-%D0%BF#Text>
18. Про Національну поліцію: Закон України від 02 липня 2015 року № 580-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19/print>
19. Про прокуратуру: Закон України від 14 жовт. 2014 р. № 1697-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18#Text>
20. Про Рахункову палату: Закон України від 02 лип. 2015 р. № 576-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/576-19#Text>
21. Про Службу безпеки України: Закон України від 25 берез. 1992 р. № 2229-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-12#Text>
22. Про утворення Національного агентства з питань запобігання корупції: постанова Кабінету Міністрів України від 18 берез. 2015 р. № 118. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/118-2015-%D0%BF>
23. Резнік О. М., Андрійченко Н. С. Специфіка адміністративно-правового статусу СБУ як суб'єкта захисту фінансової системи держави. *Часопис Київського університету права*. 2016. № 3. С. 156-160.
24. Трепак В. М. Теоретико-прикладні проблеми запобігання та протидії корупції в Україні: дис. ... докт. юрид. наук. 12.00.08. Львів, 2020. 481 с.